

Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού
Της γλώσσας ρόδι και ροδάνι

Τετράδιο Εργασιών

α΄ τεύχος
1ος τόμος
Ενότητες 1, 2, 4

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**

**«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος

Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ

Πρόεδρος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων

βιβλίων και παραγωγή

υποστηρικτικού εκπαιδευτικού υλικού

με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το

Δημοτικό και το Νηπιαγωγείο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Γεώργιος Τύπας

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

Αναπληρωτής Επιστημ. Υπεύθ. Έργου

Γεώργιος Οικονόμου

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδ. Ινστιτ.

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από

το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και

25% από εθνικούς πόρους.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Άννα Ιορδανίδου,

*Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του
Πανεπιστημίου Πατρών*

Αναστασία Αναστασοπούλου,

Εκπ/κός

Ιωάννης Γαλανόπουλος, *Εκπ/κός*

Ιωάννης Δρυς, *Εκπ/κός*

Άννα Κόττα, *Εκπ/κός*

Πέτρος Χαλικιάς, *Εκπ/κός*

ΚΡΙΤΕΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Αθανάσιος Τριλιανός,

Καθηγητής του Πανεπ. Αθηνών

Αθανάσιος Γιαννίκας, *Σχολ. σύμβ.*

Ιωάννης Ντελής-Σμυρίλιος, *Εκπ/κός*

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Γιώργος Πισκοπάνης,

Σκιτσογράφος-Εικονογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Παναγιώτα Χατζηθεοχάρους,

Φιλολόγος

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Πέτρος Μπερερής,
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου

Χρήστος Παπαρίζος,
Σύμβουλος του Παιδαγωγικού
Ινστιτούτου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Πηνελόπη Παπαϊωάννου, Φιλόλογ.

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Στέφανος Δασκαλάκης,
Εικαστικός καλλιτέχνης

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ACCESS ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ Α.Ε.

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ

Ομάδα Εργασίας
Αποφ. 16158/6-11-06 και
75142/Γ6/11-7-07 ΥΠΕΠΘ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Αναστασία Αναστασοπούλου
Ιωάννης Γαλανόπουλος
Ιωάννης Δρυς Άννα Ιορδανίδου
Άννα Κόττα Πέτρος Χαλκιάς**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ**

Γλώσσα Ε΄ Δημοτικού

**Της γλώσσας ρόδι
και ροδάνι**

**Τετράδιο Εργασιών
α΄ τεύχος
1ος τόμος
Ενότητες 1, 2, 4**

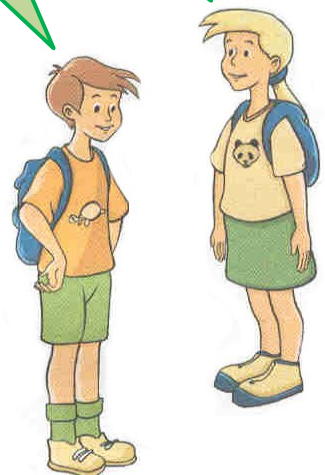
ο φίλος μας το περιβάλλον

Ενότητα 1

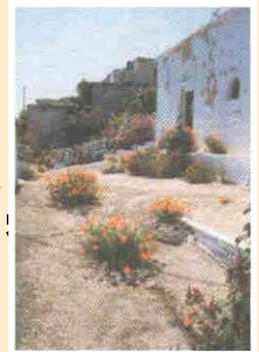
Ο Γιώργος και η Γεωργία είναι μαθητές της Ε΄ Δημοτικού με... οικολογικές ανησυχίες. Γι' αυτό και μπορούμε να τους ονομάσουμε Οικο-Γιώργο και Οικο-Γεωργία! Για να δούμε τις δραστηριότητες που προτείνουν για το περιβάλλον.

Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα ανακαλύψαμε διάφορους τρόπους για να προστατέψουμε το περιβάλλον.
Πρώτος τρόπος:
φυτεύουμε λουλούδια.

Τα λουλούδια που φυτρώνουν στο τσιμέντο

Στην ανατολική Κρήτη, σ' ένα ορεινό χωριό, τη Ζήρο, είδαμε τις πιο πολύχρωμες γωνιές της γειτονιάς. Μια πανδαισία χρωμάτων. Στα μπαλκόνια, στις αυλές, στο δρόμο, μέσα σε γλάστρες, μεγάλωναν λουλουδιασμένα φυτά. Μα αυτό που τραβούσε την προσοχή ήταν κάτι άλλο. Τα λουλούδια του τσιμέντου.

Στις γωνιές των δρόμων, των σκαλοπατιών, σε κάθε σχισμή του τσιμέντου, είχαν φυτρώσει πολύχρωμα, μυρωδάτα μπουκέτα. Στην αρχή, όπως μας είπαν οι κάτοικοι, ήταν λίγα, σκόρπια, όπως συνήθως στα περισσότερα χωριά. Μετά, οι κάτοικοι τα «υιοθέτησαν». Και κάθε χρόνο γίνονταν πιο πολλά. Τον περασμένο χρόνο ένας

υπάλληλος του δήμου τόλμησε να τα ψεκάσει με ζιζανιοκτόνα «για να μην καταστρέφουν το δρόμο». Οι κάτοικοι διαμαρτυρήθηκαν και ψεκαστήρας δεν πέρασε ξανά από τα σοκάκια του χωριού. Το τσιμέντο «άνθισε» και φέτος. Γυναίκες και άντρες, μεγάλοι και παιδιά καμαρώνουν τις πολύχρωμες γωνιές κάθε γειτονιάς.

Μας εμπιστεύτηκαν κι ένα μυστικό: Οι κάτοικοι σκορπίζουν σπόρους σε σχισμές των δρόμων, των τοίχων, όπου υπάρχει λίγο χώμα, και έτσι, μαζί με τον άνεμο, βοηθούν στην εξάπλωση των φυτών. Τα υπόλοιπα τα αναλαμβάνει η φύση. Δε χρειάζονται καν πότισμα.

περιοδικό *Η φύση*, τεύχος 98,
καλοκαίρι 2002 (διασκευή)

1. Στο κείμενο περιγράφεται πώς οι κάτοικοι ενός χωριού κατάφεραν να ομορφύνουν το περιβάλλον φυτεύοντας λουλούδια ακόμα και στο τσιμέντο. Υπάρχουν επιρρήματα και φράσεις σε αιτιατική ή φράσεις με προθέσεις που μας δείχνουν το χρόνο που έγιναν τα γεγονότα:

στην αρχή μετά κάθε χρόνο
τον περασμένο χρόνο φέτος

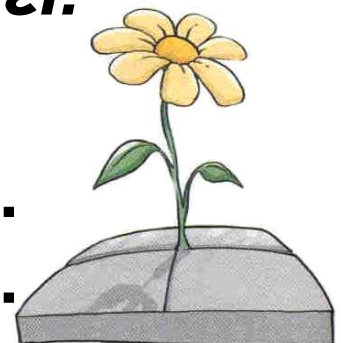
Ξαναγράψτε το κείμενο με σύντομο τρόπο χρησιμοποιώντας αυτά τα επιρρήματα και τις φράσεις. Για παράδειγμα:

Τα λουλούδια στην αρχή ήταν λίγα και σκορπισμένα εδώ κι εκεί.

Μετά

.....

.....

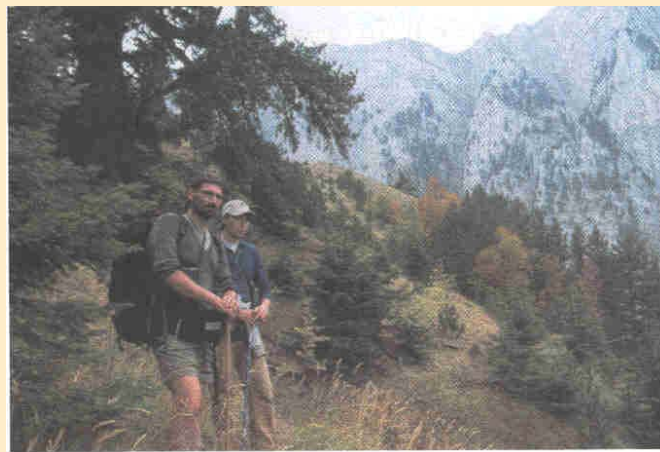

2. Χρησιμοποιώντας τα ίδια ή παρόμοια επιρρήματα και φράσεις γράψτε στο τετράδιό σας μια δική σας ιστορία με θέμα το φύτεμα λουλουδιών ή δέντρων.

Δεύτερος τρόπος: προστατεύουμε τους βιότοπους, όπου ζουν άγρια ζώα.

Τα αγριόγιδα της βόρειας Πίνδου

Μετρημένα στα δάχτυλα είναι τα βουνά της Ελλάδας όπου υπάρχουν αγριόγιδα: στον Όλυμπο, στην Γκιόνα και στην Οίτη, και φυσικά στα άγρια και

απότομα βουνά της βόρειας Πίνδου. Ακόμα όμως και σ' αυτά τα βουνά οι πληθυσμοί τους είναι μικροί και κινδυνεύουν να εξαφανιστούν εξαιτίας της λαθροθηρίας.

Μια από τις βασικές δράσεις του προγράμματος του WWF Ελλάς είναι η καταγραφή του πληθυσμού του αγριόγιδου της βόρειας Πίνδου. Για το σκοπό αυτό μια σειρά ερευνητικών αποστολών προγραμματίστηκαν να πραγματοποιηθούν από το 2000 ως το 2002. Έτσι, βρεθήκαμε κι εμείς στα οροπέδια της οροσειράς της Τύμφης.

Παρασκευή 30/11/2001. Είχαμε ανέβει αποβραδís στο μεγάλο λιβάδι, κάτω από την Γκαμήλα, την ψηλότερη κορυφή της οροσειράς της Τύμφης και του εθνικού δρυμού

Βίκου-Αώου. Άλλη μια αποστολή, η τελευταία του φθινοπώρου. Με τη βοήθεια του τηλεσκοπίου εντοπίσαμε δύο αγριόγιδα, μάνα με μικρό, που στέκονταν ακίνητα στην κορυφή ενός μεγάλου κάθετου βράχου. Σημειώσαμε τα πάντα γύρω από το βιότοπο και το μικρό κοπάδι των αγριόγιδων που βλέπαμε, δηλαδή το υψόμετρο, την κλίση της πλαγιάς, τα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος σε μια ακτίνα πενήντα μέτρων γύρω από το κοπάδι, το φύλο, την ηλικία τους, τις αντιδράσεις τους κ.ά.

Αφήσαμε το κατάλυμά μας και πήραμε το δρόμο προς την κορυφή. Ξέραμε πως θα βρίσκαμε το μεγάλο κοπάδι.

Πράγματι, έπειτα από δυο ώρες πορεία, διακρίναμε στο χείλος του

γκρεμού τον αρχηγό του κοπαδιού, ένα τεράστιο αρσενικό που οδηγούσε τα θηλυκά με τα μικρά τους, δώδεκα συνολικά ζώα, για βοσκή στο διπλανό λιβάδι.

Σημειώσαμε κι εδώ όλα τα στοιχεία και συνεχίσαμε στην ανηφόρα. Έπειτα από δυόμισι ώρες περπάτημα, φτάσαμε στη θέση όπου θα έπρεπε να ήταν το τρίτο κοπάδι. Όμως ούτε κουνούπι δε φαινόταν στον ορίζοντα. Δεν αργήσαμε να ανακαλύψουμε ίχνη από άρβυλα ανθρώπων και πέντε άδεια φυσίγγια για κυνήγι. Ήταν φανερό πως οι λαθροκυνηγοί είχαν δράσει σ' αυτή την περιοχή...

περιοδικό *Το πάντα*, τεύχος 37,
Ιανουάριος - Μάρτιος 2002
(διασκευή)

3. Φτιάξτε το

χρονοδιάγραμμα της ερευνητικής αποστολής, αφού βρείτε και υπογραμμίσετε τα επιρρήματα και τις φράσεις που δηλώνουν χρόνο. Χρησιμοποιήστε χρόνο ενεστώτα.

Πέμπτη 29/11/2001. Το βράδυ

φτάνουμε στο

.....

.....

.....

Παρασκευή 30/11/2001

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ελληνικό επίρρημα **λάθρα**, που σήμαινε «κρυφά». Βρείτε και άλλες σύνθετες λέξεις με το «λάθρα» στο λεξικό και σημειώστε την ετυμολογία τους και τη σημασία τους με απλά λόγια.

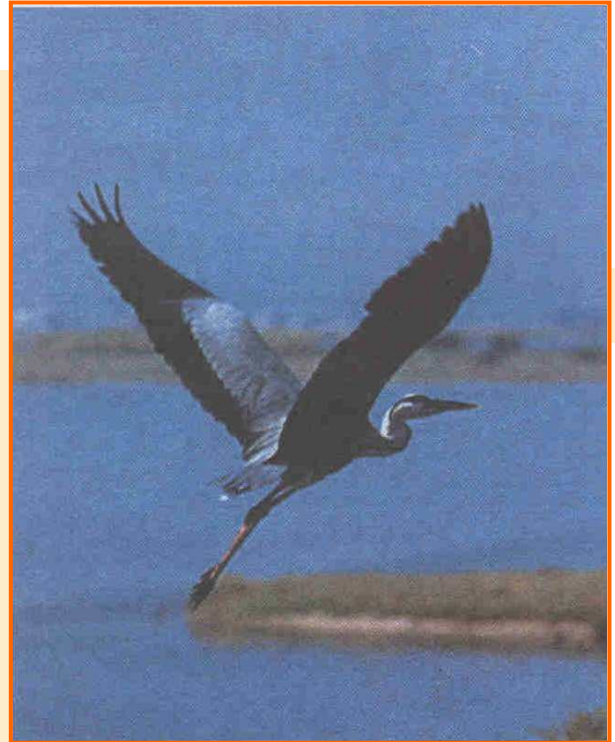
Λέξη	Ετυμολογία και σημασία
λαθροθηρία	λάθρα + θήρα (= κυνήγι) το να κυνηγάει κανείς παράνομα
λαθροκυνηγός / λαθροθήρας	

**Τρίτος τρόπος: προστατεύουμε
τους υγροβιότοπους, όπου ζουν**

σπάνια είδη πουλιών, εντόμων και φυτών.

Πάρτι στη... Λάσπη

Πάμε για ένα
φανταστικό πάρτι
σε υγροβιότοπους;
Το οργανώνει ο
Σύλλογος

Μεταναστευτικών Πουλιών και ο
Σύλλογος «Υγρός Κόσμος»!

Οι οικοδεσπότες είχαν οργανώσει
το πάρτι τέλεια. Πρώτα πήραμε ένα
μεζεδάκι στο δέλτα του Έβρου,
μετά με παρέλαβε ένας σταχτοτσι-
κνιάς, που με πήγε στη λίμνη
Βιστονίδα. Εκεί μου πρόσφεραν
νοστιμότατα ψαρικά, σερβιρισμένα
σε πιατέλες - νούφαρα.

Ύστερα ο δεντροβάτραχος με έβαλε να σκαρφαλώσω σ' ένα δέντρο και ο φίλος του ο βάτραχος επέμενε να με μάθει πώς να βυθίζομαι στο νερό και να αφήνω μόνο τα μάτια μου απ' έξω. Τον απογοήτευσα μάλλον, αλλά τα πράγματα ήταν χειρότερα κατόπιν με τις λιβελούλες.

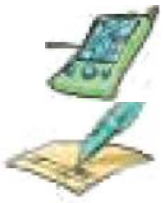
Εννοούσαν να με κάνουν να πετάξω από φυλλαράκι σε φυλλαράκι στα φυτά της λίμνης χωρίς να πέσω στο νερό! Αδύνατον να καταλάβουν ότι δεν είμαι ιπτάμενος χορευτής όπως αυτές! Τι γλίστρες έφαγα δε λέγεται!

Μετά από λίγο ο καλαμοκανάς μού πρότεινε περίπατο στη λιμνοθάλασσα. Καταλαβαίνετε τι έπαθα. Εκείνος έχει αυτά τα ωραία ψηλά και λεπτά πόδια που τον βοηθάνε να προχωράει στο νερό. Εγώ

τσαλαβουτούσα άχαρα και εκείνος με κόπο συγκρατούσε τα γέλια του.

Στο τέλος, συνάντησα τον αργυροπελεκάνο στην Κερκίνη. Έβγαλε πέντε ψαράκια από τη σακούλα που κρέμεται κάτω από το σαγόνι του και με κέρασε.

περιοδικό «Ερευνητές»,
Η Καθημερινή, 6/2/00 (διασκευή)

5. Στο κείμενο αναφέρονται πουλιά, έντομα και φυτά που υπάρχουν στους υγροβιότοπους της Ελλάδας. Υπογραμμίστε τα σημεία όπου δίνονται πληροφορίες γι' αυτά, βρείτε περισσότερες πληροφορίες στην εγκυκλοπαίδεια και συμπληρώστε τον πίνακα της επόμενης σελίδας:

Όνομα*			
Είδος (πουλί, έντομο ή φυτό)			
Πού ζει			
Τι τρώει			
Πώς είναι			

*** (όπως το ξέρει ο κόσμος και επιστημονική ονομασία)**

Όνομα*			
Είδος (πουλί, έντομο ή φυτό)			
Πού ζει			
Τι τρώει			
Πώς είναι			

*** (όπως το ξέρει ο κόσμος και επιστημονική ονομασία)**

6. Ξαναγράψτε το κείμενο
χρησιμοποιώντας χρονικές
προτάσεις,
όπως παρακάτω:

***Αφού πήραμε ένα μεζεδάκι, με
παρέλαβε
και με πήγε***

***Όταν έφαγα τα ψαρικά, ο
δεντροβάτραχος***

***Μόλις τελείωσα τις αποτυχημένες
μου προσπάθειες, οι λιβελούλες***

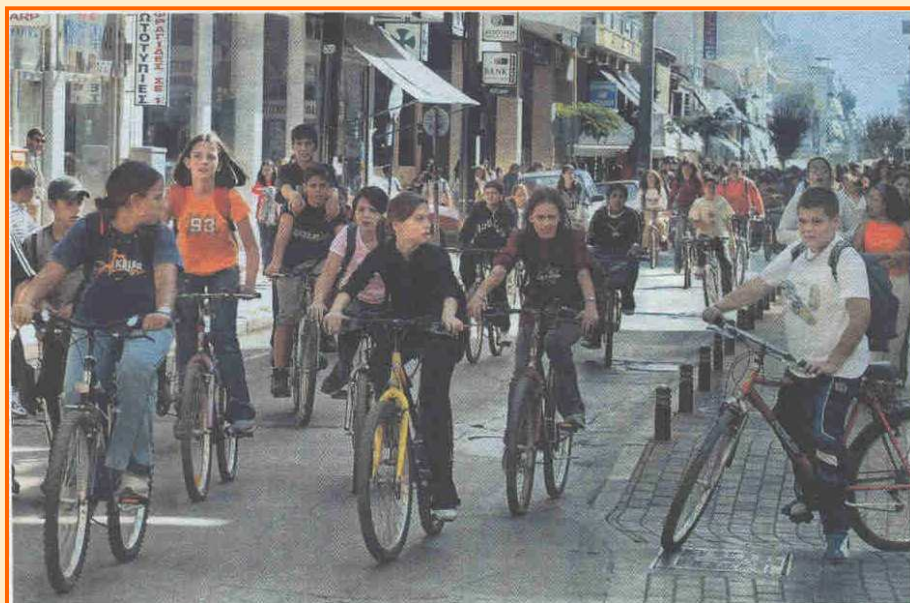
και μετά ο καλαμοκανάς

.....
.....
Ενώ τσαλαβουτούσα

Τέταρτος τρόπος: χρησιμοποιούμε ποδήλατο για τις μετακινήσεις μας.

**Μια ολόκληρη πόλη χρησιμοποιεί ποδήλατο
ΤΟ ΠΕΙΡΑΜΑ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ**

**Ένα
πείραμα
βρίσκει
σε εξέλιξη
αυτή την
εποχή**

**στην Καρδίτσα. Πείραμα που, αν
πρετ__χει , μπορεί να δημιουργ__σει**

στροφή σε έναν άλλο τρόπο ζωής, πιο φιλικό προς το περιβάλλον, σε πολλές πόλεις της Ελλάδας.

Με κεντρικό σύνθημα «η Καρδίτσα μπορεί να γίνει η πόλη των ποδηλάτων, κάνε κι εσύ τη δική σου αρχή» ο τοπικός δήμος έχει αρχ__σει εδώ και χρόνια την προσπάθεια να στρέψει τους πολίτες στη χρήση ποδηλάτου. Το αποφασιστικό βήμα γίνετ__ πλέον με την κατασκευή δικτύου ποδηλατοδρόμων στο κέντρο της πόλης, σε δρόμους ταχείας κυκλοφορίας αυτοκινήτων.

Η πόλη έχει μεγάλη παράδοση στη χρήση ποδηλάτου. Ακόμη και χωρίς ειδική υποδομή, ένα μεγάλο μέρος των κατοίκων χρησιμοποιούν ποδήλατο στις μετακινήσεις τους. Σχεδόν στο σύνολό τους οι μαθητές γυμνασίου και λυκείου μετακινούντ__ με

ποδήλατα, στις γειτονιές το ποδήλατο είναι το αγαπημένο παιχνίδι μικρότερων παιδιών, ενώ και στο κέντρο της πόλης ποδήλατο και αυτοκίνητο συνυπάρχουν, καθώς πολλοί προτιμούν το δίκυκλο για να πάνε στη δουλειά τους ή για τα καθημερινά ψώνια.

Σε όλες τις πλατείες στο κέντρο της πόλης αλλά και στο χώρο της δημοτικής αγοράς έχουν τοποθετηθεί θέσεις στάθμευσης ποδηλάτων. Για να ενθαρρύνει τη χρήση του ποδηλάτου, ο δήμος έχει πάρει και άλλη μια πρωτοβουλία. Γύρω από το κέντρο της πόλης λειτουργούν οκτώ υπαίθριοι δημοτικοί χώροι στάθμευσης, με χρέωση 0,8 ευρώ την ώρα. Εκεί υπάρχουν ποδήλατα του δήμου, τα οποία μπορεί κάθε πολίτης που

σταθμεύει το αυτοκίνητο του να χρησιμοποιήσει δωρεάν για να κινηθεί στο κέντρο.

περιοδικό «ΟΙΚΟ», *Η Καθημερινή*,
Οκτώβριος 2003 (διασκευή)

7. Συμπληρώστε σωστά τα γράμματα που λείπουν στα ρήματα του κειμένου και τοποθετήστε το καθένα στη θέση του.

Ενεστώτας	Παρατατικός
Εξακολουθητικός μέλλοντας	Παρακείμενος

Αόριστος	Συνοπτικός μέλλοντα
	Υπερσυντέλικος
Συντελεσμένος μέλλοντα	

8. Στο κείμενο υπάρχει η φράση «φιλικό προς το περιβάλλον». Ψάξτε στο λεξικό για να εντοπίσετε την οικογένεια της λέξης **περιβάλλον** και σκεφτείτε όσες περισσότερες φράσεις μπορείτε που να την περιέχουν, όπως αυτή του κειμένου.

Οικογένεια λέξεων

Απλές λέξεις	Σύνθετες λέξεις
βάλλω	περιβάλλω

Φράσεις

φιλικό προς το περιβάλλον
φυσικό περιβάλλον
μόλυνση του περιβάλλοντος

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Η ζωή στην πόλη

Ενότητα 2

Η Άλκηστη είναι μια μαθήτρια της Ε΄ Δημοτικού, όπως κι εσείς. Της αρέσει να ταξιδεύει σε πόλεις του ονείρου και της φαντασίας. Θέλετε να ταξιδέψετε μαζί της;

Μπορείτε να φανταστείτε ότι κάπου στον κόσμο υπάρχει μια «φαντασμαγορική ακυβέρνητη πόλη»; Το άρθρο που θα διαβάσετε παρακάτω σάς οδηγεί σ' αυτήν.

ΟΡΟΒΙΛ: η φαντασμαγορική ακυβέρνητη πόλη

Λίγα χιλιόμετρα μακριά από τη Βεγγάλη της Ινδίας υπάρχει μια αλλιώςτική πόλη, εντελώς διαφορετική, τόσο στην όψη όσο και στη ζωή που ζουν οι κάτοικοι της. Είναι μια πόλη όπου τα δημόσια κτίρια και τα περισσότερα σπίτια μοιάζουν να έχουν «δραπετεύσει» από ταινία φαντασίας, μια πόλη που δεν έχει δήμαρχο, αστυνομία, δικαστήρια, αλλά ούτε κεραίες τηλεόρασης και ούτε, βέβαια, τηλεοπτικά κανάλια. Μέσα σ' αυτό το περιβάλλον, οι 1.500 κάτοικοι της δουλεύουν για να έχουν ό,τι χρειάζονται, μοιράζονται μεταξύ τους αρμονικά ό,τι έχουν και ασχολούνται με όσα μπορούν για να αναπτύξουν την πνευματική

τους ζωή. Η πόλη αυτή ιδρύθηκε πριν από 35 χρόνια, το 1968, από δύο Ινδούς οραματιστές που θέλησαν να φτιάξουν έναν τόπο που θα ήταν το ξεκίνημα, η «αυγή» μια νέας διαφορετικής ζωής για όλους τους ανθρώπους του πλανήτη.

περιοδικό *Τα Σαΐνια*,
Νοέμβριος 2003

1. Στο παραπάνω κείμενο υπογραμμίστε τα επιρρήματα και τις φράσεις που φανερώνουν τόπο, χρόνο, τρόπο και γράψτε τα στην κατάλληλη θέση στον πίνακα που ακολουθεί. (Συμβουλευτείτε και τη γραμματική.)

τόπος (πού;)	χρόνος (πότε;)	τρόπος (πώς;)

2. Με βάση το παραπάνω κείμενο, συμπληρώστε τα κενά με επιρρήματα και φράσεις που ταιριάζουν:

Ταξιδέψτε και ανακαλύψτε
..... στη Βεγγάλη της
Ινδίας μια αλλιώςτική πόλη. Θαυμά-
στε τα σπίτια που βρίσκονται
..... και μοιάζουν σαν αυτά
που βλέπουμε ταινία
φαντασίας. Ψάξτε για κεραίες τηλε-
όρασης και τηλεοπτικά κανάλια. Δε
θα βρείτε !
Παρατηρήστε τους κατοίκους της
..... μοιράζονται ό,τι
έχουν μεταξύ τους και
καταφέρνουν να
ασχολούνται με εκπαίδευση, μουσι-
κή, χορό, διάβασμα και άσκηση.

Ντίσνεϋλαντ

*Ποιο παιδί, αλήθεια, δεν ονειρεύεται
να βρεθεί στην πόλη των
παιχνιδιών και της φαντασίας, την
Ντίσνεϋλαντ; Πάρτε το πρώτο*

αεροπλάνο μαζί με την Άλκηστη και ταξιδέψτε ως το Παρίσι. Από εκεί με το τρένο οδηγηθείτε στην Ντίσνεϋλαντ.

Βγαίνοντας από το σταθμό του τρένου που μας μετέφερε από το Παρίσι, μείναμε για μερικά λεπτά με ανοιχτό το στόμα, νιώθοντας ότι μπήκαμε σε μια άλλη χώρα, γνώριμη από τα παιδικά μας χρόνια. Στη χώρα του ονείρου και της φαντασίας. Όταν φτάσαμε στην είσοδο, αφήσαμε τα χρώματα, τη μουσική, τα θεάματα, τις παρελάσεις των ηρώων της Ντίσνεϊ να μας μαγέψουν.

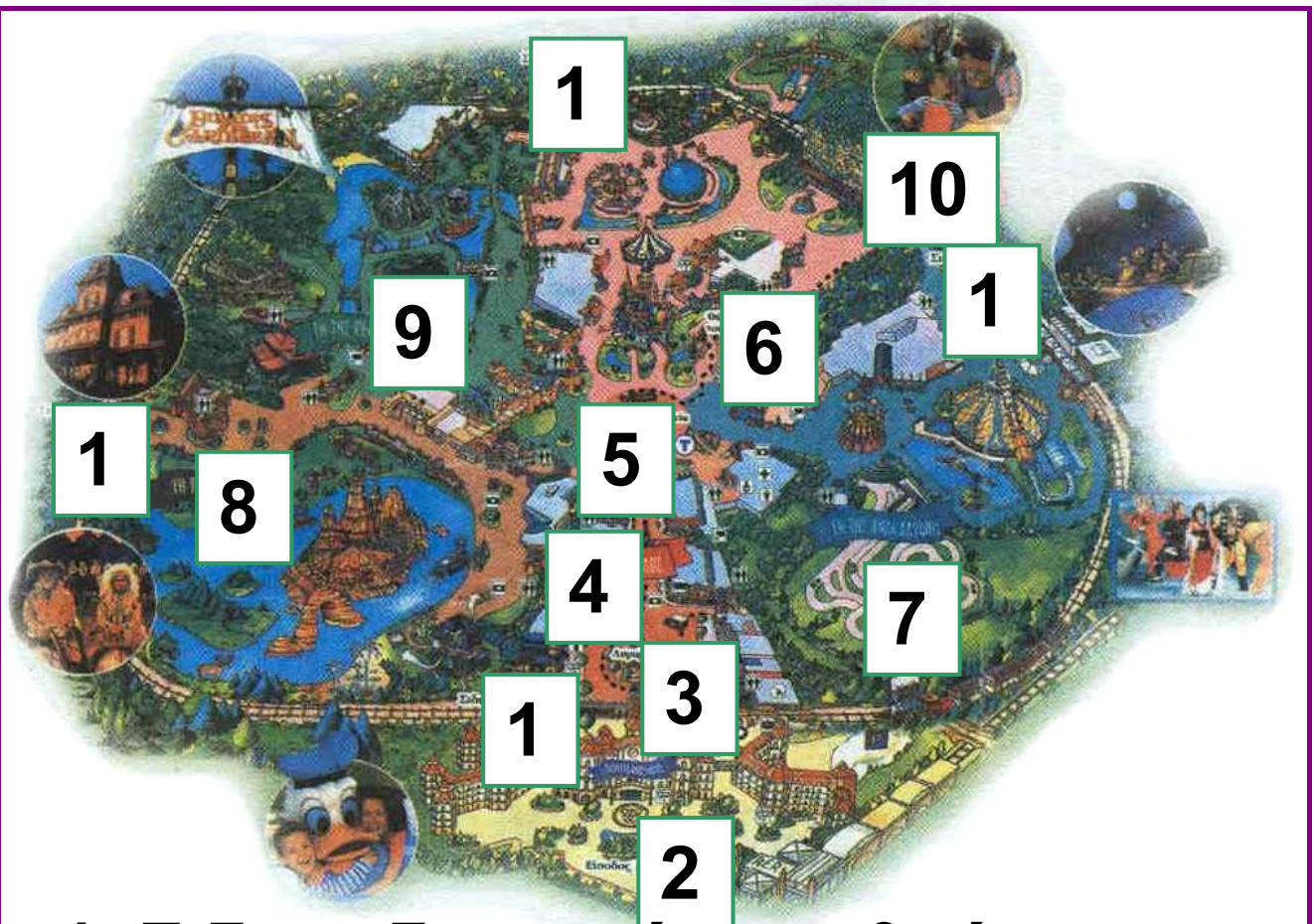
Το τεράστιο πάρκο της ευρωπαϊκής Ντίσνεϋλαντ χωρίζεται σε πέντε θεματικές ενότητες: την Κεντρική Οδό, τη Γη των Συνόρων, τη Γη της Περιπέτειας, τη Γη της Φαντασίας και τη Γη της

**Ανακάλυψης. Από το
σιδηροδρομικό σταθμό της
Κεντρικής Οδού, στην είσοδο του
πάρκου, ατμοκίνητα τρένα ξεκινούν
για το γύρο του πάρκου.**

**Επισκεφτήκαμε τον Πύργο της
Ωραίας Κοιμωμένης με το φοβερό
Δράκο, τον Πύργο των
Φαντασμάτων με τους τρομερούς
πειρατές της Καραϊβικής, το σπίτι-
δέντρο των Ροβινσώνων,
ταξιδέψαμε στη Γη της Φαντασίας
με τον Πίτερ Παν, τον Πινόκιο, τη
Χιονάτη και την Αλίκη.**

**Ανακατευτήκαμε με τους άλλους
στην Αγορά του Αλαντίν και συ-
νεχίσαμε την εξερεύνηση μας στον
κόσμο του σύμπαντος,
ταξιδεύοντας με διαστημόπλοιο.**

**περιοδικό «Ερευνητές»,
Η Καθημερινή, 27/9/99 (διασκευή)**

1. Σιδηροδρομικός σταθμός
2. Είσοδος πάρκου
3. Δημαρχείο
4. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΟΔΟΣ
5. Κεντρική πλατεία
6. Θέατρο του κόσμου
7. ΓΗ ΤΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ
8. ΓΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ
9. ΓΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ
10. ΓΗ ΤΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

Ή κάπως έτσι:

**Μόλις φτάσεις στο αεροδρόμιο του
Παρισιού, πάρε το τρένο για την
Ντίσνεϋλαντ**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ή κάπως έτσι:

**Μόλις φτάσεις στο αεροδρόμιο του
Παρισιού, να πάρεις το τρένο για
την Ντίσνεϋλαντ**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Όπως είδαμε και στο βιβλίο μας, όταν δίνουμε οδηγίες, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ενεστώτα οριστικής, σαν να περιγράφουμε σε κάποιον τι να κάνει, ή ενεστώτα ή αόριστο προστακτικής ή ενεστώτα ή αόριστο υποτακτικής, για να του πούμε τι να κάνει. Αφού γράψετε τα κείμενά σας, βάλτε στην κατάλληλη θέση τα ρήματα στον παρακάτω πίνακα:

Ενεστώτας οριστικής	Αόριστος προστακτικής
παίρνεις	πάρε
Αόριστος υποτακτικής	
να πάρεις	

4. Στο ταξίδι σας αυτό συναντήσατε πολλούς από τους ήρωες των παιδικών παραμυθιών. Φτιάξτε μια ιστορία με ένα φανταστικό ταξίδι και πρωταγωνιστή τον Πινόκιο (το αστείο ξύλινο ανθρωπάκι με τη μεγάλη μύτη που αγαπάει να λέει τόσο συχνά ψέματα) και εσάς, εικονογραφήστε την και παρουσιάστε τη στην τάξη.

Τι χρειαζόμαστε για το φανταστικό ταξίδι;

Κοιτάξτε τα συννεφάκια που μας δίνουν μερικές ιδέες για το φανταστικό ταξίδι:

Πότε έγινε;

.....

.....

.....

Πού έγινε;

.....

.....

.....

Τι έγινε;

.....

.....

.....

Ποιοι πήραν μέρος;

.....

.....

.....

**Πώς έγιναν τα πράγματα;
(σειρά των γεγονότων)**

.....
.....
.....
.....

Γιατί έγιναν; (αιτίες)

.....
.....
.....

Τι έγινε μετά; (συνέπειες)

.....
.....
.....
.....

Σκέψεις και συναισθήματα

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Τα παιδιά αποφάσισαν για την έκθεση του σχολείου να φτιάξουν μια πόλη, όπου πρωταγωνιστής δε θα ήταν τα χαρτόνια ή ο πηλός αλλά τα άδεια τενεκεδάκια από τις κονσέρβες. Διαβάστε παρακάτω τα υλικά που χρειάστηκαν και πώς κατασκεύασαν αυτή την περίεργη πόλη:

Μια σύγχρονη τενεκεδούπολη

Υλικά

- Χοντρό χαρτόνι
- Τενεκεδάκια διάφορα
- Αλευρόκολλα
- Χρώματα
- Τσαλακωμένες εφημερίδες
- Σπιρτόξυλα
- Μικρά κλαδιά δέντρων
- Σφουγγάρια βαμμένα

Εκτέλεση

- Στρώνουμε το χαρτόνι στο πάτωμα.
- Κολλάμε επάνω τα τενεκεδάκια, στα οποία δίνουμε τη μορφή σπιτιών.
- Τα βάφουμε με διαφορετικά χρώματα.
- Κολλάμε επάνω τους εφημερίδες για τοίχους, σπιρτόξυλα για παράθυρα.

- Τοποθετούμε επάνω στα τενεκεδάκια μικρά κομμάτια σφουγγαριού για σκεπή.
- Πλουτίζουμε την τενεκεδούπολη με μικρά κλαδιά δέντρων.
- Συμπληρώνουμε στην τενεκεδούπολη ό,τι άλλο θέλουμε.

6. Στο παραπάνω κείμενο οι οδηγίες είναι γραμμένες σε ενεστώτα οριστικής. Προσπαθήστε να τις γράψετε σε αόριστο προστακτικής. (Δείτε και την άσκηση 3.)

Εκτέλεση

- Στρώστε το χαρτόνι στο πάτωμα.
- Κολλ_____ επάνω του τα τενεκεδάκια και δ_____ τους τη μορφή σπιτιών.
- Β_____ τα με διαφορετικά χρώματα.

- Κολλ_____ επάνω τους εφημερίδες για τοίχους, σπирτόξυλα για παράθυρα.
- Τοποθετ_____ επάνω στα τενεκεδάκια μικρά κομμάτια σφουγγαριού για σκεπή.
- Πλουτ_____ την τενεκεδούπολη με μικρά κλαδιά δέντρων.
- Συμπληρ_____ στην τενεκεδούπολη ό,τι άλλο θέλετε.

Τι παρατηρείτε στην ορθογραφία των παραπάνω ρημάτων; Για να μην μπερδεύεστε με το η και το ει στην προστακτική, υπάρχει μια απλή και σίγουρη συνταγή! Αλλάζετε σε υποτακτική... Π.χ.:

➤ να τηλεφωνήσετε →
τηλεφωνήστε
Και μην ξεχνάτε: τα ρήματα σε

**-ώνω και σε -ίζω κρατάνε πάντα το
φωνήεν τους (ω και ι) στην
προστακτική.**

**7. Μια ηλιόλουστη μέρα
αποφασίζετε να κάνετε με την
Άλκηστη μια βόλτα στην πόλη.
Παίρνετε το λεωφορείο και ξεκινάτε.
Περιγράψτε τη διαδρομή που
κάνετε με το λεωφορείο. Τα
συννεφάκια θα σας βοηθήσουν
στην περιγραφή σας.**

Όνομα πόλης

**Ποια κτίρια βλέπετε
καθώς το λεωφορείο
διασχίζει την πόλη ;**

**Συναισθήματα
και σκέψεις**

**Εντυπώσεις από
το τέλος της
διαδρομής**

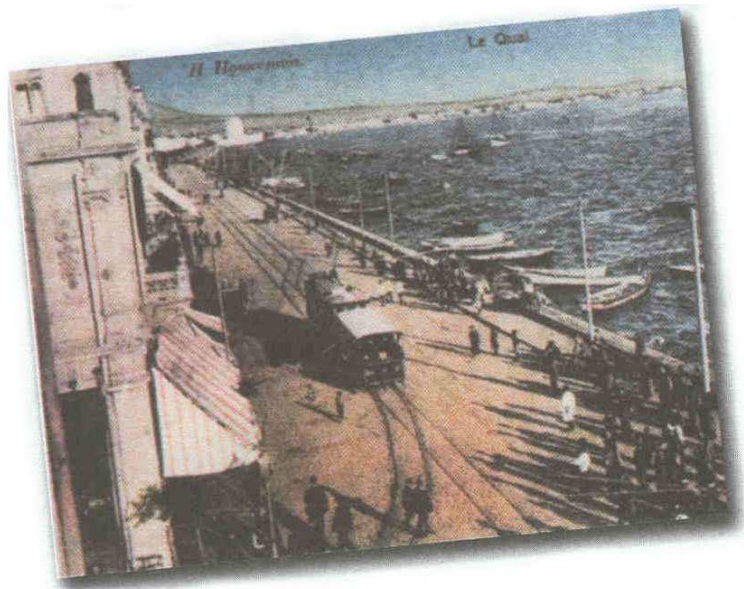
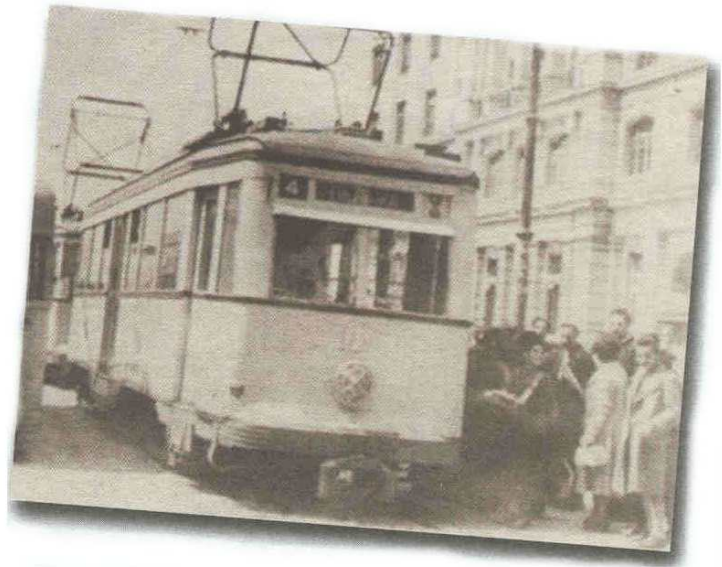
Με το τραμ φανταστικές διαδρομές!

**Το τραμ
επιστρέφει στη
ζωή μας.**

**Το ακούμε
καθημερινά**

στην τηλεόραση και το ραδιόφωνο.

**Ας το πάρουμε και ας κάνουμε μια
διαδρομή, έχοντας συντροφιά μας
την Άλκηστη.**

8. Διαβάστε στο κείμενο της επόμενης σελίδας τις απόψεις των πολιτών και της εταιρείας κατασκευής του σύγχρονου τραμ και καταγράψτε στον πίνακα που ακολουθεί τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που φαίνονται σ' αυτό:

Να δοθεί ή όχι το τραμ στην κυκλοφορία;

Αρκετοί πολίτες του Παλαιού Φαλήρου, της Νέας Σμύρνης και της Γλυφάδας ισχυρίζονται ότι το τραμ θα κάνει δύσκολη την πρόσβαση στην παραλία, θα μειώσει κατά πολύ τον πεζόδρομο στην παραλιακή οδό και θα προκαλέσει κυκλοφοριακή συμφόρηση. Φόβους εκφράζουν και για το θόρυβο που θα δημιουργείται από τη διέλευση των συρμών, ο οποίος με την

πάροδο του χρόνου θα αυξάνεται εξαιτίας της φυσιολογικής φθοράς των βαγονιών και της γραμμής.

Οι αρμόδιοι, όμως, ισχυρίζονται ότι το σύγχρονο τραμ δεν έχει καμία σχέση με αυτά του παρελθόντος. Είναι υπεрсύγχρονο, αθόρυβο και οι ράγες του διαθέτουν ειδικό ελαστικό περίβλημα για να απορροφά τους κραδασμούς. Επίσης, ισχυρίζονται ότι μειώνει το χρόνο μετακίνησης, μπορεί να μεταφέρει πολλούς επιβάτες (σε σύγκριση με τα λεωφορεία και τα τρόλεϊ), είναι φιλικό προς το περιβάλλον (αθόρυβο και μη ρυπογόνο) και αντιμετωπίζει αποτελεσματικά το κυκλοφοριακό πρόβλημα.

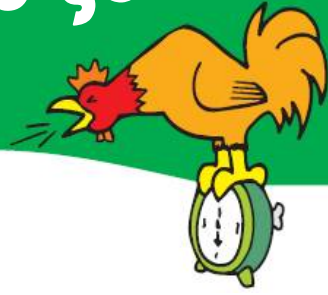
**περιοδικό «Ερευνητές»,
Η Καθημερινή, 1/11/03 (διασκευή)**

9. Σε αυτό το κρυπτόλεξο υπάρχουν 16 ελληνικές πόλεις. Προσπαθήστε να τις βρείτε:

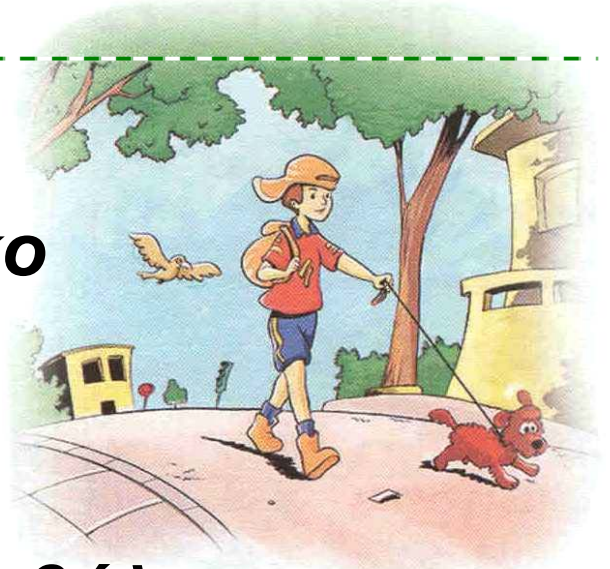
Κ	Α	Λ	Α	Μ	Α	Τ	Α	Β	Γ	Σ	Τ	Π	Ξ
Α	Γ	Α	Ν	Σ	Θ	Τ	Ρ	Ι	Π	Ο	Λ	Η	Α
Σ	Ι	Μ	Ξ	Π	Δ	Ψ	Γ	Φ	Υ	Ω	Α	Ρ	Ν
Τ	Α	Ι	Σ	Α	Χ	Φ	Ο	Δ	Γ	Π	Τ	Μ	Θ
Ο	Ν	Α	Α	Ρ	Τ	Α	Σ	Β	Γ	Α	Ξ	Β	Η
Ρ	Ν	Ε	Ι	Τ	Ω	Κ	Ο	Μ	Ο	Τ	Η	Ν	Η
Ι	Ε	Ζ	Γ	Η	Δ	Β	Ζ	Π	Υ	Ρ	Γ	Ο	Σ
Α	Ν	Μ	Ρ	Π	Ε	Ι	Ρ	Α	Ι	Α	Σ	Υ	Ω
Χ	Α	Λ	Κ	Ι	Δ	Α	Δ	Ρ	Α	Μ	Α	Ζ	Ψ
Σ	Θ	Ε	Σ	Σ	Α	Λ	Ο	Ν	Ι	Κ	Η	Β	Χ

Τα ζώα που ζουν κοντά μας

Ενότητα 4

Ο Λευτέρης ένα μικρό σκανταλιάρικο αγόρι, έχει πιστό φίλο το σκύλο του τον Άργο. Μαζί κάνουν καθημερινά βόλτες και συχνά μπλέκονται σε περιπέτειες, άλλοτε ευχάριστες και άλλοτε όχι. Θέλετε να τους ακολουθήσουμε;

1. Σε μια από τις καθημερινές βόλτες με το σκύλο του, ο Λευτέρης συναντάει δυο φίλους του από τη γειτονιά, που έχουν κοντά τους ένα μικρό σκυλάκι. Του διηγούνται την ιστορία του μικρού τους φίλου. Θα θέλατε να τη μάθετε κι εσείς;

Δεν έχει όμως λόγια. Παρατηρήστε καλά την εικονογραφημένη ιστορία της επόμενης σελίδας και γράψτε τη με λόγια. Σας δίνεται η αρχή.

περιοδικό «Ερευνητές»,
Η Καθημερινή, 14/2/99

60 / 29-30

2. Ο Λευτέρης συζητάει με τους φίλους του την πιθανότητα το μικρό σκυλάκι να έχει φύγει από κάποιο σπίτι. Τους προτείνει να αγοράσουν μια εφημερίδα και να διαβάσουν τις μικρές αγγελίες. Να μερικές:

Χαρίζονται δυο καθαρόαιμα γατάκια Σιάμ, ο Κλείτος (5 ετών) και η Μίλλυ (2 ετών).

Περιμένουν μια οικογένεια να τα υιοθετήσει και τα δυο μαζί, γιατί είναι αχώριστοι φίλοι. Είναι πανέμορφα, πάρα πολύ ήρεμα και καλόβολα. Τηλ. 6978292, κ. Αλέκα, Φιλοζωικός Σύλλογος Χολαργού.

16/12/2003

Στην παραπάνω αγγελία οι προτάσεις έχουν πολλές πληροφορίες για τα δυο γατάκια. Θα μπορούσαν, βέβαια, να είναι μικρότερες ή και μεγαλύτερες.

Κοιτάξτε το παράδειγμα:

- 1. Χαρίζονται δυο γατάκια.**
- 2. Χαρίζονται δυο γατάκια Σιάμ.**
- 3. Χαρίζονται δυο καθαρόαιμα γατάκια Σιάμ.**
- 4. Χαρίζονται δυο καθαρόαιμα γατάκια Σιάμ, ο Κλείτος και η Μίλλυ.**
- 5. Χαρίζονται δυο καθαρόαιμα γατάκια Σιάμ, ο Κλείτος 5 ετών και η Μίλλυ 2 ετών.**

Η βασική πληροφορία της αγγελίας είναι ότι χαρίζονται δυο γατάκια. Στη δεύτερη και στην τρίτη πρόταση μαθαίνουμε ότι είναι ράτσας Σιάμ, και μάλιστα καθαρόαιμα. Στην τέταρτη μπαίνουν και τα ονόματά τους, ενώ στην τελευταία μαθαίνουμε την ηλικία τους. Έτσι, έχουμε όλες τις πληροφορίες που θέλουμε.

Δείτε τώρα μια άλλη αγγελία για ένα σκυλάκι που χάθηκε και το αναζητούν:

Χάθηκε σκυλάκι, μικρόσωμο, αρσενικό, ολόλευκο, με μαύρη «στάμπα» στο αριστερό του μάτι, στην περιοχή της Κοκκινιάς Πειραιά (σύνορα Αγ. Ι. Ρέντη), τη Δευτέρα το μεσημέρι (3.11.03). Το όνομά του είναι Μόντυ, είναι 2 ετών και φορούσε περιλαίμιο με τα στοιχεία του ιδιοκτήτη. Η απουσία του μας έχει στενοχωρήσει πάρα πολύ. Παρακαλείται όποιος το βρει να μας το παραδώσει. Δίνεται γενναιόδωρη αμοιβή.

**Πληροφορίες: Γιώργος Ν.,
τηλ.: 6989 123456.**

Ας δούμε τις πρώτες πληροφορίες που μας δίνει αυτή η μικρή αγγελία:

Χάθηκε σκυλάκι, μικρόσωμο, αρσενικό, ολόλευκο, με μαύρη «στάμπα» στο αριστερό του μάτι, στην περιοχή της Κοκκινιάς Πειραιά (σύνορα Αγ. Ι. Ρέντη), τη Δευτέρα το μεσημέρι (3.11.03).

Η απλή πρόταση θα ήταν: *Χάθηκε σκυλάκι.*

Βρείτε τα υπόλοιπα στοιχεία.

Χαρακτηριστικό:
.....

Φύλο:

Χρώμα:

Πού χάθηκε:
.....

Πότε χάθηκε:
.....

Στην ίδια εφημερίδα διαβάζουμε:

**Βρέθηκε σκυλάκι, αρσενικό, μικρόσωμο, ημίαιμο, με πολύ και καλό τρίχωμα, περίπου 2 χρονών. Φωτογραφία δεν έχω, αν όμως κάποιος νομίζει ότι μπορεί να είναι το δικό του ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΛΕΙ ΠΙΣΩ, παρακαλώ πολύ να επικοινωνήσει μαζί μου:
κ. Βαρβάρα, τηλ. 210 1234567**

Βρείτε την απλή πρόταση σε αυτή τη μικρή αγγελία και ξαναγράψτε την πέντε φορές, προσθέτοντας κάθε φορά και ένα επιπλέον στοιχείο από αυτά που δίνονται.

Απλή πρόταση:

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

 3. Ο καιρός περνούσε και κανείς δεν ενδιαφέρθηκε για το μικρό όμορφο κουταβάκι, τον τετράποδο Οδυσσέα. Έτσι, ο Άργος απέκτησε έναν καινούριο φίλο. Πήγαιναν συχνά και οι τρεις βόλτα στο γειτονικό παρκάκι, έτρεχαν και έπαιζαν. Μετά από μια τέτοια απογευματινή βόλτα, ο Λευτέρης κάθισε να διαβάσει για την επόμενη μέρα. Στην παρακάτω άσκηση συνάντησε κάποια δυσκολία. Για να δούμε τι λέει η άσκηση!

Διαβάστε το παρακάτω κείμενο και συμπληρώστε τα κενά με το οριστικό άρθρο (ο, η, το) ή το αόριστο (ένας, μία, ένα) που ταιριάζει:

Ο Λευτέρης όμως προβληματίζεται τότε χρησιμοποιούμε το ένα είδος και τότε το άλλο.

Ο Άργος, ο σκύλος του Λευτέρη, είναι παιχνιδιάρης.

Ο Λευτέρης βρήκε στο δάσος ένα παρατημένο σκυλάκι.

Προσέξτε!

Ο σκύλος του Λευτέρη είναι συγκεκριμένος, έχει όνομα (ο Άργος).

Το σκυλάκι που βρήκε ο Λευτέρης στο δάσος είναι κάποιο σκυλάκι που δεν το γνωρίζουμε (ένα σκυλάκι).

Κι εγώ είχα _____ τύχη να περάσουν πολλά ζωντανά από _____ παιδικά μου χέρια. Θυμάμαι _____ πρώτο μου καναρίνι, _____ μαυριδερό πουλάκι, που μπήκε στο σπίτι μας φευγάτο από κάπου αλλού και το πιάσαμε με _____ βρεμένη πετσέτα.

Αλλά _____ πρώτο ονειρευτό για μένα πουλί ήταν _____ καρδερίνα, με _____ πολύχρωμα φτερά της και _____ μαύρη προσωπίδα, που την έβλεπα στα δέντρα _____ κήπου μας και συχνότερα σε κλουβιά κρεμασμένα έξω από καφενεία και κουρεία! Πώς ήθελα να αποκτήσω κι εγώ _____ δική μου καρδερίνα!

Και το κατόρθωσα. Με _____
ανταλλαγή μερικών γυάλινων
βόλων, την πήρα από _____
συμμαθητή μου και την κρέμασα
μέσα σ' _____ αδειανό κλουβί, που
βρέθηκε στο σπίτι μας.

Σκυλιά δεν έλειψαν ποτέ από _____
σπίτι μας. Συνομήλική μου ήταν _____
Κίρκη, _____ ασπρόμαυρη σκυλίτσα
με μακριά σγουρά μαλλιά και
κρεμαστά αυτιά. Συντρόφισσα _____
παιχνιδιών μου, μεγαλώσαμε μαζί
και γέρασε με τα δικά της όρια
ηλικίας, για να πεθάνει όταν εγώ
δεν ήμουν ακόμα δεκαπέντε
χρονών.

Γεώργιος Δροσίνης,
Σκόρπια φύλλα της ζωής μου,
εκδ. Ι. Ν. Σιδέρης,
Αθήνα, 1940 (διασκευή)

Μια είδηση στην εφημερίδα:

**Δεν καταδικάστηκε ο φιλόζωος που
τάιζε τα αδέσποτα**

Πριν μερικές ημέρες έγινε στην Πάτρα η δίκη του 76χρονου φιλόζωου κ. Γ. Καρούσου. Είχε συλληφθεί από όργανα της ΕΛ.ΑΣ. στις 16/7/2003 την ώρα που φρόντιζε μερικά αδέσποτα σκυλιά στο έλος της Αγυιάς. Τον κατηγόρησαν για «σύσταση κυνοκομείου» σε δημόσιο χώρο χωρίς άδεια και για υγειονομικές παραβάσεις, ότι δηλαδή το φαγητό που πρόσφερε στα ζώα ήταν εστία μόλυνσης. Το δικαστήριο, με ομόφωνη απόφαση του Προέδρου και της Εισαγγελέα, αθώωσε τον κ. Καρούσο, κάτω από τα ενθουσιώδη χειροκροτήματα

των δεκάδων παρευρισκόμενων φιλόζωνων και φίλων του.

www.tetrapodologein.gr/adespota/axaikos.htm

4. Στο άρθρο βρίσκουμε τη λέξη «κυνοκομείο». Έχει σχηματιστεί από την αρχαία λέξη *κύων*, που σήμαινε «σκύλος», και το *-κομείο*, που προέρχεται από την αρχαία λέξη *κομέω*, που σήμαινε «περιποιούμαι, φροντίζω». Άρα, καταλαβαίνουμε ότι το κυνοκομείο είναι ένα μέρος όπου περιποιούνται και φροντίζουν σκύλους. Βρείτε στο λεξικό και άλλες λέξεις που έχουν σχηματιστεί με παρόμοιο τρόπο και σημειώστε τη σημασία τους.

α΄ συνθετικό	β΄ συνθετικό	σημασία
ΚΥΝΟ-	-κομείο	
ΝΟΣΟ-	-κομείο	

5. Γράψτε στο τετράδιό σας ένα κείμενο για την αφίσα για τα αδέσποτα ζώα.

Ένα σκυλί στο δρόμο έχει μόνο 2 χρόνια ζωής.

ΑΔΕΣΤΟΤΗΤΑ

Πάρτε τα...
στα σοβαρά

6. Διαβάστε το παρακάτω κείμενο. Γράψτε πάλι αυτές τις συμβουλές εξηγώντας γιατί πρέπει να συμπεριφερόμαστε έτσι για να είμαστε καλά αφεντικά:

**Πώς θα γίνετε
καλό αφεντικό**

1. Πριν υιοθετήσετε ένα σκύλο ή μια γάτα, σκεφτείτε το καλά. Η ευθύνη είναι μεγάλη και πρέπει να είστε απολύτως σίγουρος ότι είστε διατεθειμένος να την αναλάβετε. Τα ζώα δεν είναι διακοσμητικά στοιχεία ή αξεσουάρ.

- 2.** Και η γάτα και ο σκύλος έχουν ανάγκη την παρουσία σας, μην τα αφήνετε πολλές ώρες μόνα τους. Εσείς έχετε τη δουλειά σας, τους φίλους σας, ενώ αυτά έχουν μόνο εσάς.
- 3.** Μην τα αφήνετε συνέχεια στη βεράντα ή στην ταράτσα το καλοκαίρι. Μπορεί να πάθουν θερμοπληξία.
- 4.** Μην τα αναγκάζετε να υπακούουν σε άλλους προκειμένου να αποδείξουν την εξυπνάδα τους και μην τα ταπεινώνετε μπροστά τους. Μπορεί να μην καταλαβαίνουν όλα αυτά που τους λέτε, αλλά γνωρίζουν τη φωνή σας και τις αποχρώσεις της πολύ καλά.
- 5.** Να τα περιορίζετε τις ώρες κοινής ησυχίας. Η φασαρία που μπορεί να κάνουν ενοχλεί τους γείτονες.

6. Εκπαιδεύετε τα ζώα σας στα βασικά από την αρχή. Η βασική αυτή εκπαίδευση θα κάνει εσάς αλλά και το σκυλί σας πιο ευτυχισμένους.

**περιοδικό «ΟΙΚΟ»,
Η Καθημερινή, Νοέμβριος 2003**

Πριν υιοθετήσετε ένα σκύλο ή μια γάτα, σκεφτείτε το καλά, γιατί η ευθύνη είναι μεγάλη και πρέπει να είστε απολύτως σίγουρος ότι είστε διατεθειμένος να την αναλάβετε. Τα ζώα δεν είναι διακοσμητικά στοιχεία ή αξεσουάρ.

.....

.....

.....

.....

.....

Ένα βράδυ, καθώς γυρνούσα στο σπίτι μου, άκουσα γατάκια να νιαουρίζουν. Τα νιαουρίσματα ερχόντουσαν από το διπλανό ακατοίκητο σπίτι. Μην αντέχοντας τα νιαουρίσματα τους, αποφάσισα να ψάξω να τα βρω. Μπήκα στο παλιό σπίτι και, μη βλέποντας τίποτα μέσα στο σκοτάδι, φοβήθηκα πολύ. Περπατούσα σιγά σιγά. Ξέροντας ότι ήταν πολύ δύσκολο να τα βρω, σκέφτηκα να πάω να φέρω ένα φακό. Έτρεξα γρήγορα στο σπίτι μου, πήρα ένα φακό και ξαναπήγα στο ακατοίκητο σπίτι. Όταν μπήκα και πάλι μέσα, δεν ακουγόταν τίποτα. Σκέφτηκα να φύγω, νομίζοντας ότι τα γατάκια κάπου είχαν κρυφτεί και δε θα τα έβρισκα. Αλλά να, εκεί σε μια γωνιά ήταν τέσσερα γατάκια, που με κοιτούσαν με μάτια φοβισμένα.

Πιστεύοντας ότι οι γονείς μου δε θα είχαν αντίρρηση να τα κρατήσουμε για λίγες μέρες, τα έβαλα σε ένα χαρτόκουτο και τα έφερα στο σπίτι μου. Τελικά, όλοι συμφωνήσαμε να τα κρατήσουμε, και έτσι κι έγινε.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

Ένα βράδυ, καθώς γυρνούσα στο σπίτι μου, άκουσα γατάκια να νιαουρίζουν. Τα νιαουρίσματα ερχόντουσαν από το διπλανό ακατοίκητο σπίτι. Επειδή δεν άντεχα τα νιαουρίσματά τους, αποφάσισα να ψάξω να τα βρω ...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Διαβάστε το κείμενο της επόμενης σελίδας για να μάθετε την ιστορία του Αράπη. Προσπαθήστε να μεγαλώσετε τις προτάσεις, δίνοντας έτσι περισσότερες πληροφορίες για το γάτο, συμπληρώνοντας τα κενά με τις λέξεις / φράσεις που βρίσκονται στο σύννεφο:

**Πολλά παιδιά, νέα
αφεντικά, επαρχιακή, νέες
γειτονιές, ευρύχωρα
σπίτια με κεραμοσκεπές,
γειτονιές**

Ένας γάτος που έζησε στα μέσα του προηγούμενου αιώνα έχει πολλά να πει: για τους ανθρώπους που τον φιλοξένησαν, τη ζωή τους, για τον κόσμο που άλλαξε.

**Ο Αράπης είναι ένας γάτος.
Γεννήθηκε σε μια πόλη.**

Η πόλη ήταν _____, με
_____, με
_____ και

Ταξίδεψε στην πρωτεύουσα.
Στην πρωτεύουσα γνώρισε
_____ και
_____.

9. Ο Άργος είχε πολύ καιρό να
συναντήσει το φίλο του τον
Οδυσσέα και τον είχε πολύ
πεθυμήσει. Κάποια μέρα βρήκε την
πόρτα ανοιχτή και αποφάσισε να
πάει να τον επισκεφτεί. Στο δρόμο
κάτι βρήκε και σκέφτηκε να το πάει
δώρο στο φίλο του.

Συμπληρώστε τα κενά στο κείμενο
της επόμενης σελίδας με το
οριστικό άρθρο *ο, η, το ή το*
αόριστο άρθρο *ένας, μια, ένα,* στην
κατάλληλη πτώση:

Αυτή τη φορά βρήκε στις πλαστικές σακούλες των σκουπιδιών _____ κομμάτι πίτσα, _____ μισοφαγωμένο κομμάτι κοτόπουλου κι _____ κομμάτι ξερό ψωμί.

Για να λέμε _____ αλήθεια, _____ πρώτη σκέψη του ήταν να κάτσει εκεί, πλάι στην πλαστική σακούλα, και να τα φάει και _____ δυο.

_____ ψωμί ήταν σκληρό: Δε θα το 'τρωγε, έτσι κι αλλιώς.

Αναστέναξε βαθιά, έκοψε _____ γωνιά από _____ πίτσα και την έφαγε. _____ δικό του μερίδιο το έφαγε εκεί, σιγά σιγά, για να χαρεί _____ γλύκα του, κι ύστερα φορτώθηκε _____ μερίδιο _____ σκύλου.

*Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη,
Σκύλος με σπίτι,
εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 1998*

10. Σ' αυτό το κρυπτόλεξο υπάρχουν 10 ζώα που ζουν στο αγρόκτημα. Προσπαθήστε να τα βρείτε:

α	γ	ε	λ	ά	δ	α	ζ	β	γ	γ
δ	ά	χ	φ	κ	γ	ς	σ	π	ρ	ο
μ	ι	ν	ς	ό	χ	ξ	β	ζ	θ	υ
σ	δ	κ	α	τ	σ	ί	κ	α	π	ρ
π	α	ο	ρ	α	χ	ζ	ψ	θ	ρ	ο
μ	ρ	υ	α	τ	ω	ψ	μ	β	ό	ύ
δ	ο	ν	ζ	ς	χ	ή	ν	α	β	ν
β	ς	έ	θ	ψ	ζ	ξ	ω	λ	α	ι
γ	α	λ	ο	π	ο	ύ	λ	α	τ	ρ
ο	ς	ι	γ	π	ά	π	ι	α	ο	δ

Περιεχόμενα

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Ο φίλος μας το περιβάλλον.....7

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Η ζωή στην πόλη32

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

Τα ζώα που ζουν κοντά μας.....59

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.